

JOUW BALKONTUIN STAPPENPLAN

Wat leuk dat je met jouw Balkontuin aan de slag gaat! Op zo'n groen, bloeiend balkon groeien planten die van nature in de omgeving voorkomen. Vogels en insecten vinden er een plekje en ook voor jou als bewoner is het er aangenaam. We helpen je graag op weg met dit stappenplan. Doe mee en maak van jouw balkon een echte Balkontuin.

STAP 1: BEPAAAL JE BALKONKLIMAAT

TIP 1 **Leer jouw balkonklimaat kennen**

Vangt jouw balkon veel of weinig zon? Sommige planten kunnen niet tegen volle zon terwijl anderen er geen genoeg van krijgen. Kies schaduwplanten bij een balkon op het noorden. Een balkon op het oosten pikt het ochtendzonnetje mee, hier zijn halfschaduwplanten dol op. Een balkon op het zuiden? Kies voor soorten die goed tegen volle zon en droogte kunnen. Een balkon op het westen kan veel wind vangen dus kies voor stevige planten die tegen een stootje kunnen.

→ **Kijk op de Plantenlijst op www.jouwduintuin.nl welke planten goed tegen zon of (half)schaduw kunnen.**

TIP 2 **Zorg voor verkoeling**

In steden kan het in de zomer behoorlijk heet worden! Op zonnige dagen warmen gebouwen en asfalt op in de zon en geven die warmte langzaam af aan de omgeving. Een balkon kan al snel aanvoelen als een oven. De planten in jouw Balkontuin werken als een soort airco dus hoe meer hoe beter! Uit hun bladeren verdampst water en dit zorgt voor verkoeling van de lucht waardoor het 's zomers heerlijk vertoeven is in jouw Balkontuin.

TIP 3 **Kies voor een goede bodem**

Verwen je planten met goede grond, afgestemd op hun behoefte. Sommige planten groeien snel en hebben veel voedingsstoffen nodig terwijl anderen minder nodig hebben om gezonde wortels te maken. Let erop als je potgrond koopt dat er geen turf en kunstmest in zit. In potgrond zit voeding voor 6 tot 8 weken. Met een wormenbak kun je je eigen compost verwerken tot voeding voor jouw Balkontuin.

→ **Kijk op www.stadstuinieren.nl/bodem-en-bemesting/ wormenbak voor meer informatie.**

STAP 2: MAAK SLIM GEBRUIK VAN DE RUIMTE

TIP 1 **Maak een plattegrond**

Nu je de omstandigheden op je balkon kent kun je een plattegrond maken. Geef aan waar planten komen en teken ook andere onderdelen zoals een plantentafel of insectenhotel. Gun jezelf ook een zitplekje om van je Balkontuin te genieten. Als jij er graag tijd doorbrengt, verzorg je jouw planten ook beter. Hou rekening met de draagkracht van je balkon en vraag bij twijfel advies, bijvoorbeeld bij een woningbouwcorporatie of een bouwkundig adviseur. Een Balkontuin is nooit écht af, je kunt je plattegrond altijd nog aanpassen.

TIP 2 **Maak een verticale tuin**

Op een balkon heb je soms weinig ruimte. Geen probleem want je kunt extra ruimte creëren door de hoogte in te gaan. Hang plantenbakken aan de reling en gebruik verhogingen om lagen te creëren. Een keukentrapje van de kringloop of een oud bijzet-tafeltje zijn daar perfect voor. Gebruik kleine potten en bakken om makkelijker in lagen te werken. Zo kun je schuiven als iets toch niet helemaal op de goede plek staat. Je kunt dan ook veel verschillende planten gebruiken. Goed voor de diversiteit en het ziet er gezellig uit.

TIP 3 **Gebruik óók muren**

Op een balkon heb je vaak één of twee kale muren die je prima kunt vergroenen met klimplanten om er een schuilplaats van te maken voor mussen en merels. Zet ze in een smalle bak of pot en hang een rek aan de muur ter ondersteuning. Deze kun je kopen maar het is natuurlijk leuker om er zelf een te maken van resthout of bamboestokken. Je hoeft niet bang te zijn voor het resultaat als je niet zo handig bent. Bedenk je dat het rek al snel bedekt zal zijn in groen.

STAP 3: KIES JE PLANTEN

TIP 1 **Welke planten staan er in een balkontuin?**

Inheemse planten komen al eeuwen in Nederland voor en doen het goed in jouw Balkontuin. Bovendien zijn insecten er dol op. Daarom zijn alle planten in jouw Balkontuin inheems. Er zijn planten die een jaar bloeien of planten waarvan je langer kunt genieten. Planten in bakken kunnen slechter tegen de kou dan planten in de volle grond. Schuif de bakken bij vorst tegen de warme buitenmuur of verpak ze in stro, een kleed of rietmand. Zorg wel voor voldoende licht, want licht is leven.

→ **Kijk op de Plantenlijst op www.jouwduintuin.nl voor inheemse soorten.**

TIP 2

Maak een bloeikalender

Het liefst heb je een balkontuin waar het hele jaar planten bloeien. Dat ziet er niet alleen mooi uit, het is ook goed voor bijen en vlinders die bloeiende planten nodig hebben als voedsel. Daarom zitten tussen de Balkontuinplanten bloeiers voor het hele tuinseizoen. De wilde hyacint kondigt met zijn trosje paarsblauwe bloempjes het voorjaar aan. Hommels die ontwaken uit hun winterslaap komen hier graag op af. 's Zomers bloeien veel planten zoals Sint-Janskruid en Echte Kamille. Geniet van de kleuren van alle bloemen en het leven van bijen, vlinders en zweefvliegen. Bloemen van knooppkruid bloeien tot in september. Deze plant doet het goed in een pot en maakt veel insecten blij! Maak een overzicht met wanneer je planten bloeien, een soort kalender. Zo zie je in welke maand jouw Balkontuin meer bloeiers kan gebruiken. Zoek ze op in de plantenlijst.

TIP 3

Kopen, stekken, zaaien, ruilen

Waar komen planten vandaan? Nee, lang niet alleen uit het tuincentrum! Natuurlijk kun je bij een goed tuincentrum mooie planten kopen voor jouw Balkontuin. Let dan wel goed op welke je kiest. Kies voor inheemse soorten die verantwoord gekweekt zijn. Deze passen goed in jouw Balkontuin omdat ze niet gehaast opgekweekt zijn en – heel belangrijk – niet behandeld zijn met gif dat slecht is voor insecten. Je kunt letten op een 'Planetproof' keurmerk. Misschien nog wel leuker dan planten kopen is het ruilen van zaden of stekjes met andere Balkontuiniers bij jou in de buurt!

STAP 4:

VERWELKOM OOK DIEREN

TIP 1

Denk als een dier

Een Balkontuin is niet compleet zonder vogels en insecten. Geen balkon is te warm, te hoog of te winderig en ook een klein balkon kan veel betekenen. Alle tuinen en balkons samen zijn belangrijk voor de biodiversiteit, juist omdat het allemaal verschillende kleine leefgebiedjes zijn. Zie je een bepaald dier graag in jouw Balkontuin? Denk dan eens hoe jouw Balkontuin voor dat dier is. Is er genoeg te eten en te drinken? Staan z'n lievelingsplanten er en is er voldoende beschutting? Hang bijvoorbeeld een nestkastje op in de schaduw. Met een mezen- of mussennestkast heb je de grootste kans op bewoners. Heb je een balkon op het zuiden? Kies dan voor een bijenhotel. Maak het dieren naar de zin dan weten ze jouw Balkontuin vanzelf te vinden!

TIP 2

Weet wat er leeft

Het zal je misschien verbazen maar een Balkontuin barst van het leven. Ga eens op onderzoek uit en kijk wat er krioelt tussen je planten. Het is wonderlijk hoeveel diertjes jouw tuin op hoogte weten te bereiken! Insecten eng of vies? Welnee! Bekijk een hommel, wants of zweefvlieg eens van dichtbij en je zult zien: ook dit zijn bijzondere en welkome balkonbewoners. Via de app Obsidify kun je gemakkelijk via foto's achterhalen welke insecten er in jouw Balkontuin leven. Of observeer stiller vanuit huis welke vogels jouw Balkontuin bezoeken. Ken je ze al bij naam?

TIP 3

Gebruik de reling als wegwijzer

Maak om de dieren naar je tuin te lokken gebruik van de reling van je balkon. Voor vogels kun je een bakje of plankje aan de reling hangen. Dat valt goed op en daar komen ze van ver op af. De pioniers zijn vaak kool- en pimpelmezen. Vlinders houden van zon dus zorg dat er zo veel mogelijk nectarplanten in de zon staan. Laat de bloemen een beetje over de rand hangen zodat vlinders ze goed kunnen vinden. Wist je dat vlindersoorten zoals de distelvlinder en de kolibrievlinder trekken op een kilometer hoogte? Ook de hoogste balkons kunnen ze dus gemakkelijk bereiken!

STAP 5:

ZORG VOOR VOLDOENDE WATER

TIP 1

Balkonplanten hebben vaak dorst

Potplanten kunnen niet diep wortelen en zelfs de sterkste planten moeten regelmatig drinken. Hoe hoger je balkon, hoe droger de omstandigheden. Door de hardere wind verdampen balkonplanten meer water dan planten in een tuin. Kies voor een pot met een gat aan de onderkant zodat teveel aan water weg kan. Doe scherven op de bodem zodat de aarde blijft zitten met hierop een laag kleikorrels. Die geven vocht af als het droog is en slaan water op als het te nat is in de pot. Zet een plantenschotel of bord onder de pot. Zo kan je plant zelf water nemen als hij dat nodig heeft. Twijfel je of je plant genoeg water heeft? Steek je vinger in de pot. Als die nat is heeft hij genoeg. Is deze droog? Dan mag hij nog een slokje.

TIP 2

'Koester 'het blauwe goud'

Water is van groot belang op jouw balkon! Wees zuinig met water en zorg dat jouw Balkontuin voldoende water kan opslaan. Als een regenton niet op jouw balkon past, kun je water opvangen in emmers of een teiltje. Je kunt emmers of bakken ook aan de reling van je balkon hangen om water op te vangen. Zo ontlast je het riool dat hevige hoosbuien vaak niet aankan en je hoeft geen drinkwater te gebruiken om je planten water te geven. Regenwater is bovendien beter voor je planten! Je kunt een laag plantenafval op de aarde leggen zodat de grond minder snel uitdroogt.

TIP 3

Geef de dieren ook een slokje

Dieren zijn net mensen. Als het erg warm is, zijn ook zij geholpen met wat extra drinken. Zet borden of plantenschalen neer met water. Die zijn ondiep waardoor dieren er niet in verdrinken. In de zomermaanden is het wel handig om ze af en toe te verversen, zodat de muggen er geen eitjes leggen. Of zet een vogelbadje op een tafeltje of gewoon op de grond. Soms is het uitproberen wat werkt. Badderen is onmisbaar voor vogels. Ze maken hun veren niet alleen schoon, maar vetten ze na een bad ook in, zodat ze waterafstotend en beter isolerend zijn.

Kijk voor meer tips en inspiratie op www.jouwduintuin.nl

